

พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้ง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง

จังหวัดกาฬสินธุ์

Voting Behaviour in Election of Chief Executive of

Pon Subdistrict Administration Organisation,

Kham Muang, Kalasin

อุบล ตินะโส*, ดร.กตัญญู แก้วหานาม** และ ดร.ประสิทธิ์ คชโคตร***

Ubon Tinaso, Dr.Kathanyoo Kaewhanam and Dr.Prasit Khotchakhot

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และเพื่อหา แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน ตาม ประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2552 จำนวน 1,678 คน ตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก

---

* นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และ คณบดี คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

*** อาจารย์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ปีที่ 2 เล่มที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2556)

องค์การบริหารส่วนตำบลโพน ตามประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2552 จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.5 เพศชาย ร้อยละ 46.5 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 41.3 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 22.8 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 17.3 อายุ 20-30 ปี ร้อยละ 16.0 และต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 2.6 การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 57.7 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 14.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช. ร้อยละ 13.1 อนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 7.7 ปริญญาตรี ร้อยละ 5.1 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.2 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 54.5 รับจ้าง ร้อยละ 15.4 ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 13.8 กำลังศึกษา ร้อยละ 8.0 ลูกจ้างบริษัทเอกชน ร้อยละ 1.9 และรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 6.4

2) พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการให้ความสำคัญต่อตัวผู้สมัครอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือประเด็นมีการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.63$) ประเด็นการไปตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.55$) การเข้าร่วมสังเกตการณ์นับคะแนนเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.46$) ประเด็นการไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.95$) และการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.48$)

3) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวพัฒนาการพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เรียง

ตามลำดับมากไปน้อย ส่วนใหญ่ พบว่า ควรมีการชี้แจงวิธีการลงคะแนนให้ละเอียด เพื่อลดปริมาณบัตรเสียจะได้ลดน้อยลง ร้อยละ 19.6 รองลงมาคือ ควรมีการรณรงค์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการซื้อเสียงในรูปแบบการประชาสัมพันธ์และแนะนำวิธีการให้ อย่างถูกต้อง ร้อยละ 14.4

คำสำคัญ: พฤติกรรม, เลือกตั้ง, นายองค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This study aimed to study the voting behaviour in an election of Chief Executive of Pon Subdistrict Administration Organisation, Kham Muang, Kalasin, in order to discover approaches to improve elections that were to come. The population in this research included voters who were eligible in the election of Chief Executive of Pon Subdistrict Administration Organisation, according to the electoral roll, and casted their votes on 6 September 2009 of 1,678 in total. The sample group comprised of voters who were eligible in the election of Chief Executive of Pon Subdistrict Administration Organisation, according to the electoral roll, and casted their votes on 6 September 2009 of 312 in total. The tools employed therein were questionnaires, and statistical measures of percentage, mean, frequency, standard deviation were utilised in data analysis.

The research found that: 1) Regarding general information of the respondents; the majority, or 53.5%, were female and 46.5% were male; 41.3% were over 51 years of age, followed by 22.8%, of the age

group of 41-50 years old, 17.3% of 31-40 years old, 16.0% of 20-30 years old, and 2.6% below 20 years old; 57.7% with educational attainment below secondary level, 14.1% with lower secondary level, 13.1% with higher secondary/vocational level, 7.7% with diploma/high vocational level, 5.1% with bachelor's degree, and 2.2% post-graduate; 54.5% were farmers, 15.4% workers, 13.8% merchants/entrepreneurs, 8.0% students, 1.9% private company employees, and 6.4% officials/public servants.

2) In overall, the voting behaviour in the election of Chief Executive of Pon Subdistrict Administration Organisation, Kham Muang, Kalasin, was on a moderate level ($\bar{X} = 3.40$). Analysing aspects of the voting behaviour in the election of Chief Executive of Pon Subdistrict Administration Organisation, Kham Muang, Kalasin, most were on high levels, with the topmost average being the aspect of esteeming the candidates ($\bar{X} = 4.30$), followed by the aspect of catching up on election news ($\bar{X} = 3.63$), checking the electoral register ($\bar{X} = 3.55$), observing vote counting ($\bar{X} = 3.46$), listening to electoral campaign speeches of candidates ($\bar{X} = 2.95$), and observing the voting process ($\bar{X} = 2.48$).

3) The suggestions on approaches to improve voting behaviour in elections of Chief Executive of Pon Subdistrict Administration Organisation, Kham Muang, Kalasin, by extent, were chiefly to explain the voting procedure clearly so as to reduce voided ballots (19.6%), and by campaigning against corruption (14.4%).

Key Word: Voting, Behaviour, Chief Executive of Subdistrict Administration Organisation

บทนำ

หลังจากที่ประกาศพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารและนิติบัญญัติในการดำเนินตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มาตรา 58 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ.2546 สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลโพนได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดย จำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน ขาดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง 1 จึงเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 2,116 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 1,596 คน คิดเป็นร้อยละ 75.43 ไม่ประสงค์ลงคะแนน จำนวน 6 บัตร บัตรเสีย จำนวน 43 บัตร ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2552 มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 2,092 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 1,678 คน คิดเป็นร้อยละ 80.21 ไม่ประสงค์ลงคะแนน จำนวน 6 บัตร บัตรเสีย จำนวน 64 บัตร (ข้อมูลจากงานจัดการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลโพน) จากผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงสองครั้งที่ผ่านมา มีข้อมูลที่น่าสนใจหลายประการ ประการแรก การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงครั้งที่

2 เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2552 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนครั้งแรก แต่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งกลับมีมากกว่า ประการที่ 2 ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีภูมิหลังใกล้เคียงกัน คือ เป็นอดีตผู้บริหารท้องถิ่น และอดีตสมาชิกสภาท้องถิ่น เหมือนกัน แต่ต่างวาระกัน มีอาชีพค้าขายเหมือนกัน ส่วนการเลือกตั้งครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2552 ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอาชีพค้าขายฐานะทางการเงินค่อนข้างดี ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งอีกคนหนึ่งเป็นอดีตภารโรงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 ไม่มีอาชีพอื่น ฐานะทางการเงินไม่ค่อยมั่นคง ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งทางการเมือง ผลการเลือกตั้งผู้ได้รับชัยชนะทั้งสองครั้ง คือ ผู้ที่ไม่เคยเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหารมาก่อน ประการที่ 2 การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงครั้งที่ 2 ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่นำเสนอทีมผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้สมัครเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน และผู้ที่จะดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับชัยชนะการเลือกตั้ง ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่มีการนำเสนอทีมผู้บริหารพ่ายแพ้การเลือกตั้งจากการเลือกตั้งสองครั้งที่ผ่านมามีการแข่งขันกันสูงมาก อาทิ มีการหาเสียงอย่างเข้มข้น หลายรูปแบบ ช่วงระยะเวลาหาเสียงมีเงินสะพัดในตำบลจำนวนมาก ได้รับการสนับสนุนจากฐานเสียงของนักการเมืองระดับจังหวัด และระดับชาติ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับคะแนนเสียงที่ใกล้เคียงกัน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์เกี่ยวกับ

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและเป็นข้อมูลแก่ผู้ที่ต้องการที่จะศึกษาหรือ ผู้ที่สนใจนำไปศึกษาในอนาคตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามลำดับดังนี้

1. ประชากร/ตัวอย่าง
2. เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ ตามประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2552 จำนวน 1,678 คน

ตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ ตามประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6

วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ปีที่ 2 เล่มที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2556)

กันยายน 2552 จำนวน 312 คน การได้มาของตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามตารางของ (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 43)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และวิธีสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนที่ปลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอก้ามวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2552 โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีปัจจัยกำหนด ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล และทฤษฎีระบบ ดังนี้ ทฤษฎีปัจจัยกำหนดที่มองว่าปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล เป็นทฤษฎีที่เน้นปฏิกิริยาของการสำนึกตรรกะตรงของผู้ไปใช้สิทธิที่มีต่อนโยบาย และทฤษฎีระบบที่เชื่อว่าความสมดุลของระบบจะมีเสถียรภาพของความมั่นคงในระดับต่างๆ กัน เช่นความสนใจในตัวผู้สมัคร เป็นต้น มาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอก้ามวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ออกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ มีการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การไปตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมสังเกตการณ์การนับคะแนนเลือกตั้ง และการให้ความสำคัญต่อตัวผู้สมัคร ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scales)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form or Structured Questionnaire) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 66-70) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถาม รวมทั้งสัดส่วนจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน
3. ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
4. สร้างแบบทดสอบตามโครงสร้างของสิ่งที่จะศึกษาในแบบสอบถาม
5. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจ แก้ไข ปรับปรุง ให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับกรอบที่วางไว้
6. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 0.60-1.00
7. นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แก้ไข ให้สมบูรณ์ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha

วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ปีที่ 2 เล่มที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2556)

Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 90) ได้ค่าความเชื่อมั่น .85

8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

9. นำเครื่องมือ (แบบสอบถาม) ฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ขอหนังสือเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ถึงผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1, 5, 6, 7, 8, 9 และ 10 ของตำบลโพน อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อส่งแบบสอบถามให้กับประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่เป็นตัวอย่าง

2. ผู้ศึกษาค้นคว้าขอความร่วมมือจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้ตอบแบบสอบถาม โดยขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้านให้มอบแบบสอบถามแก่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่เป็นตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาค้นคว้าเก็บคืนเอง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.5 เพศชาย ร้อยละ 46.5 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 41.3

รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 22.8 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 17.3 อายุ 20-30 ปี ร้อยละ 16.0 และต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 2.6 การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 57.7 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 14.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช. ร้อยละ 13.1 อนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 7.7 ปริญญาตรี ร้อยละ 5.1 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.2 อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 54.5 รับจ้าง ร้อยละ 15.4 ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 13.8 กำลังศึกษา ร้อยละ 8.0 ลูกจ้าง บริษัทเอกชน ร้อยละ 1.9 และรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 6.4

ตอนที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอก้ามวง จังหวัดกาฬสินธุ์ พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอก้ามวง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอก้ามวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการให้ความสำคัญต่อตัวผู้สมัครอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือประเด็นมีการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.63$) ประเด็นการไปตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.55$) การเข้าร่วมสังเกตการณ์นับคะแนนเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.46$) ประเด็นการไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.95$) และการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.48$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอก้ามวง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอก้ามวง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวพัฒนาการพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เรียงตามลำดับมากไปน้อย ส่วนใหญ่ พบว่า ควรมีการชี้แจงวิธีการลงคะแนนให้ละเอียด เพื่อลดปริมาณบัตรเสียจะได้ลดน้อยลง ร้อยละ 19.6 รองลงมาคือ ควรมีการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการซื้อเสียง

วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ปีที่ 2 เล่มที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2556)

ในรูปแบบการประชาสัมพันธ์และแนะนำวิธีการให้ถูกต้อง ร้อยละ 14.4 ควรมีการให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง และชี้แจงเหตุผลที่ต้องมีการเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนทำหน้าที่ของตนเอง ร้อยละ 13.4 ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและช่วยสอดส่องดูแลเคลื่อนไหวต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ควรให้ความรู้กับประชาชนตระหนักในเรื่องการรับเงินจากผู้สมัครเป็นการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ภาครัฐควรมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเรื่องอิทธิพลในท้องถิ่นโดยเฉพาะหวัหะแนนของผู้รับสมัครเลือกตั้ง ร้อยละ 11.3 และควรมีการกำหนดบทลงโทษ ให้มีมาตรการลงโทษผู้ที่ซื้อสิทธิขายเสียงอย่างจริงจัง และเน้นย้ำเรื่องความเป็นกลาง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีผู้รับฟังความคิดเห็นของประชาชน หากมีการทุจริตในการเลือกตั้งให้แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทันที ร้อยละ 9.3

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปราย ดังนี้

พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณารายละเอียด ประเด็น พบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการให้ความสำคัญต่อตัวผู้สมัครอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือ ประเด็นมีการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.63$) ประเด็นการไปตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.55$) การเข้าร่วมสังเกตการณ์นับคะแนนเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.46$) ประเด็นการไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.95$) และการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.48$) ซึ่งสอดคล้องกับ (เอกชาติ

แจ่มอัน, 2547) ได้ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี : ศึกษากรณีอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะของผู้สมัครมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือคุณลักษณะของพรรคการเมืองสำหรับคุณลักษณะของหัวหน้าคณะผู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ข้อมูลการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า ไปใช้สิทธิแน่นอนมากที่สุด สำหรับความคาดหวังต่อตัวผู้สมัครส่วนใหญ่คาดหวังให้ช่วยเหลือพัฒนาท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ปัจจัยทางการเมือง ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สมัคร คุณลักษณะของหัวหน้าคณะ และคุณลักษณะของพรรคการเมือง มีความสัมพันธ์กับการพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ หน่วยงานภาครัฐควรจัดให้มีการทำประชาสัมพันธ์เพื่อฝึกให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง และสอดคล้องกับ (ลัดดางามโสภากา, 2554) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอขามเฒ่าลือชัยบุรี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่พิจารณาจากคะแนนเสียงเลือกตั้งจากตัวบุคคล และส่วนใหญ่มีการเชิญชวนไปเลือกตั้งภายในครอบครัวหรือเครือญาติพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอขามเฒ่าลือชัยบุรี จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับ (จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์, 2528: 127) ได้ศึกษาแบบแผนพฤติกรรมการเลือกตั้งในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ผลการศึกษาพบว่าผู้ไปใช้สิทธิในทุกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมให้ความสำคัญกับตัวผู้สมัครและนโยบายมากกว่าพรรคการเมือง

การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า การเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 4.14$) ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ท่านให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะคิดว่าเป็นการตรวจสอบ และช่วยลดการทุจริตการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.62$) และท่านเป็น

อาสาสมัครองค์การเอกชนหรือภาคประชาชนตรวจสอบการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.35$) ซึ่งสอดคล้องกับ (ลัดดา งามโสภา, 2554) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรีรัมย์ จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ด้านที่มีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งมากที่สุด คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รองลงมาคือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ส่วนแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดงหลวง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เรียงตามลำดับมากไปน้อย ส่วนใหญ่ พบว่า ควรมีการชี้แจงวิธีการลงคะแนนให้ละเอียด เพื่อลดปริมาณบัตรเสียจะได้ลดน้อยลง ร้อยละ 19.6 รองลงมาคือ ควรมีการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการซื้อเสียงในรูปแบบการประชาสัมพันธ์และแนะนำวิธีการให้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 14.4 ควรมีการให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง และชี้แจงเหตุผลที่ต้องมีการเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนทำหน้าที่ของตนเอง ร้อยละ 13.4 ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและช่วยสอดส่องดูความเคลื่อนไหวต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ควรให้ความรู้กับประชาชนตระหนักในเรื่องการรับเงินจากผู้สมัครเป็นการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ภาคีรัฐควรมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเรื่องอิทธิพลในท้องถิ่นโดยเฉพาะห้วงคะแนนของผู้รับสมัครเลือกตั้ง ร้อยละ 11.3 และควรมีการกำหนดบทลงโทษ ให้มีมาตรการลงโทษผู้ที่ซื้อสิทธิขายเสียงอย่างจริงจัง และเน้นย้ำเรื่องความเป็นกลาง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีผู้รับฟังความคิดเห็นของประชาชน หากมีการทุจริตในการเลือกตั้งให้แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทันที ร้อยละ 9.3 สอดคล้องกับ (ลัดดา งามโสภา, 2554) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรีรัมย์ จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การพัฒนาการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรีรัมย์ จังหวัดกำแพงเพชร คือ 1) หน่วยงานรัฐควรกำหนดนโยบายในการ

บริหารราชการแผ่นดินโดยยึดหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชน สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่น 3) สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา เสริมสร้างการเรียนรู้การสอนให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้ดีขึ้น รวมถึงสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ กล้าแสดงออกในทางที่ดีและสร้างสรรค์ 4) คณะกรรมการเลือกตั้ง ปิดประกาศข้อมูลข่าวสาร รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทั่วถึงกัน เช่น ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล การใช้หอกระจายข่าว การจัดทำเอกสารหรือแผ่นพับ 5) รัฐบาลกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามแนวทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง 6) หน่วยงานรัฐจัดให้ความรู้กับประชาชนให้ทราบถึงบทลงโทษของผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพพ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรับทราบบทบาทหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ควรมีการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการรับรู้ข่าวสารการเมืองท้องถิ่นให้เพิ่มมากขึ้น
3. ควรมีการกำหนดกลไกในการตรวจสอบและควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมาย สามารถตรวจสอบและควบคุมการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ภาครัฐควรสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนเข้าใจ และไปใช้สิทธิของตนเองอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นเชิงคุณภาพแบบเจาะลึก เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการทำงานด้านการเลือกตั้งต่อไป

2. ควรศึกษาบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นต่ออุดมการณ์ทางการเมืองเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อทราบความคิดเห็นของนักการเมืองต่อการลงสมัครรับเลือกตั้ง

3. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการทุกภาคส่วนในการเข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์. 2528. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา งามโสภา. 2554. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอขามเฒ่าวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

เอกชาติ แจ่มอ้น. 2547. พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี : ศึกษากรณีอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.